

ગુરૂ પટેલ

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ६ अड्क ४६ पूर्णाड्क २८४

२०७९ जेठ १ गते सोमबार

Monday, 23 May, 2022

ਪ੍ਰਾਤਿ ੮

मूल्य रु. १०-

मूल्यवृद्धि नियन्त्रणका निम्नि क्रान्तिकारी माओवादीद्वारा संयुक्त संघर्षको आव्हान

काठमाडौं । विदेशी मुद्रा सञ्चालितमा
पिरावट, शोधनान्तर र व्यापार घाटा निकै
बढिहेका बेला निरन्तरको पेट्रोलियम
पदार्थको मुल्यमा गरिएको उच्च मूल्यवृद्धिले
दैनिक उपभोग्यवस्तुका साथै समग्र अर्थतन्त्रमा
अर्को चुनौती थापिएएको छ । चालु आर्थिक
वर्षमा राष्ट्र बैंकले मूल्यवृद्धि औसत ६.५
प्रतिशतभित्र कायम राख्ने लक्ष्य लिएकामा
पछिल्ला तीन महिनामा ७ प्रतिशतभन्दा माथि
पुगिसकेको छ ।

मूल्यवृद्धिका विरुद्ध आयल निगममा धर्ना बद्दो महंगी नियन्त्रण गर्न र कालाबजारीलाई कारबाही गर्न जोडदार माग

अनु निरौला

काठमाडौं । पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धिका विरुद्ध नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)को प्रदेश तीन र प्रदेशमा कार्यरत सम्बद्ध जबस-मोर्चाको संयुक्त आयोजनामा नेपाल आयल निगमको कार्यालयमा धर्ना दिएको छ । 'तत्काल पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धि खारेज गर, काला बजारियाहरूलाई कारबाही गर, बढ्दो महंगी नियन्त्रण गर, भिआइपीको नाममा दिइहेको पेट्रोलियम सुविधा बन्द गर, निगमका कर्मचारीहरूको अनावश्यक बोनस सुविधा बन्द गर, जनधाती, राष्ट्रधाती सरकार मूर्दावाद, नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) जिन्दावाद' लगायतका नाराहरूसहित त्रिपुरेरबाट निस्केको चाली टेकुस्थित नेपाल आयल निगमको गेटमा पुगेर धर्ना तथा कोणसभामा परिणत भएको थियो । धर्ना कार्यक्रमलाई जबस मोर्चाका प्रदेश ३ का नेताहरूले सम्बोधन गर्नभएको थियो ।

उपाध्यक्ष तथा प्रदेश ३ की संयोजक
शिल्प न्यौपानेले सञ्चालन गरेको
धर्ना तथा कोणसभालाई क्रान्तिकारी
यत्वा लिगका उपाध्यक्ष तथा प्रदेश

३ का संयोजक केशव ढलकोटी, नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाका उपाध्यक्ष गोर्की श्रेष्ठ, नेपाल दलित मुक्ति मोर्चाका संयोजक टेकबहादुर

विक, अखिल नेपाल तामाङ राष्ट्रिय
मुक्ति मोर्चाका अद्यक्ष प्रेम तामाङ,
अलि नेपाल किसान महासंघ
दर्शनी १० ऐतापा

लक्ष्मी धिमेर
नवनानामी

संयुक्त संघर्ष समिति चितवनको आयोजनामा मल्यबद्ध विरुद्ध विरोध प्रदर्शन

चितवन । पेट्रोलियम पदार्थलगायत दैनिक उपभोग्य वस्तुपा गरिएको मूल्यबुद्धि विरुद्धसंयुक्त संघर्ष समिति चितवनको आयोजनामा विरोध प्रदर्शन सम्पन्न गरिएको छ ।

चितवनको बीरेन्द्र क्याम्पस गेट अगाडि बाट
व्यानार र विभिन्न नारा जुलुस सहीतको विरो रखालीसे
चितवनको चोविसकोठीमा गए विरोधसभामा
परिणत गरिएको थियो । उक्त बाँकी ७ पेजमा

स्थानीय चूनाव एक समीक्षा

यसरी हरेक स्थानीय इकाइहरूमा कहाँ को शक्तिमा छ त्यसलाई पछार्न बाँकी दलहरू मिलेर लडेको देखियो । मिलेका ठाउँहरूमा पनि धात गर्दा बलियोले कमजोरलाई धात गर्नमा कोही पछि परेन् । छिमेकी देश भारतमा पनि गठबन्धन गर्दा विचार, नीति कार्यक्रममा समता भएकाहरूका विचारमा गरेको देखिन्छ तर नेपालमा त्यो पनि भएन् । सबैले सबैसँग गर्ने र सबैले एउटालाई पछार्न बाँकीले गर्ने यस्तो चरित्र देखियो । यो गठबन्धनीय तरिकाले को जनाउँछ भने यी दलहरू कोही पनि जनता र राष्ट्रको हितमा छैननु केवल आफ्नो स्वार्थमा लितो टॉसिएर्है टॉसिएका छन भन्ने करा नै पष्टि हन्दै

भरखरै मात्र स्थानीय
निकायको चुनाव सम्पन्न भएको
छ । छिटफूट भएका सत्तासम्बद्ध
दलहरूको आपसी द्वन्द्वका
कारण स्थिरत भएका बुँथहरूमा
पनि तुरन्तै चुनाव हुँदैछ । मत
गणणा कार्य जारी छ र त्यसको
नतिजा पनि आझहकै छू ।
अब करिब मतगणणा कार्य पनि
अन्तिम चरणमा जाँदै छ ।

चुनावी परिणामबाट विजित पार्टी
र तिनका नेता कार्यकर्ता हैसिने
र पराजित पार्टी र तिनका नेता
कार्यकर्ता निरास हुने त मानवीय
स्वभावकै कुरो भयो । त्यसका
अतिरिक्त पराजित समुहले
विजित समुहलाई धोखाधडी,
धाँदली, घात प्रतिघात, खरिद
बिक्री गरेको, सत्ता शक्तिको
दुरुपयोग गरेको आदि इत्यादि

आरोप लगाउनु पनि यो कथित लोकतन्त्रको 'सौन्दर्य' भित्रे पर्ने कुरा हो । यो चुनावी समीक्षाको अनिवार्य गणितीय शूत्र पनि हो । यसमा चुनावमा सहभागी दलहरूले आश्चर्य मान्यु र प्रतिवाद गर्नु जसरी पनि छैन । वर्षाँदेखि यस्तो हुँदै आएको पनि छ । त्यसर्तर्फ यो स्तम्भकारको चासोको विषय न भएकाले चर्चा

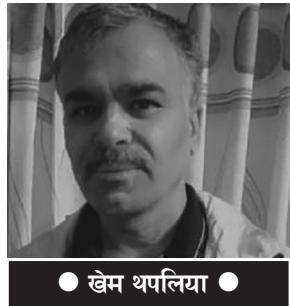

● हिरामणि दःखी ●

गर्नु पनि सान्दर्भिक लागेको छैन । यहाँ अहिलेको चुनावले दिएको नतिजाबाट अब हुने के हो त भने विषयमा सङ्घीयपत्र चर्चा गर्ने जमर्को गरिएको छ ।

यतिखेर मुलतः सत्तासिन पाँच दलको एउटा गठबन्धन र अर्कार्तार्फ घोषित अघोषित रूपमा एमाले वरिपरिको अर्को गठबन्धन वा मोर्चाका बाँकी ७ पेजमा

सन्दर्भः नेकपा (बहुमत) को पुनर्गठन

● खेम थपालिया ●

माओते भनुभएको छ, 'क्रान्ति सम्पन्न गर्नका निर्मित क्रान्तिकारी पार्टी हुन् अनिवार्य छ । क्रान्तिकारी पार्टीबिना, मार्कसवादी-लेनिनवादी सिद्धान्त र व्यधिमा आधारित पार्टीबिना, साम्राज्यवाद र त्यसका पालतु कुखुलाई पराजित गर्नका निर्मित श्रमजीवी वर्ग र व्यापक जनसमुदायलाई नेतृत्व गर्न असम्भव छ ।' क्रान्तिकारी पार्टी निर्माण गर्न र क्रान्तिकारी कार्यभार पूरा गर्न माओको भनाइ सही छ । यद्यपि क्रान्ति र क्रान्तिकारी पार्टी निर्माणको प्रश्न कठिन, अनिवार्य र महत्वपूर्ण विषय हो । सामान्यतः शाब्दिक अर्थमा पार्टीले राजनीतिक सङ्घठनलाई बुझाए पनि यथार्थतः यो विचार, राजनीतिक कार्यदिशा, कार्यनीति, कार्ययोजना तथा सङ्घठनको समुच्चता हो । वर्गीयभासित समाजमा जुनसुकै राजनीतिक पार्टी पनि वर्गसेपक्ष हुन्छ । कुनै पनि राजनीतिक पार्टीले सबै वर्गको प्रतिनिधित्व गर्दैन । त्यसले एक मात्र वर्गको प्रतिनिधित्व गर्दछ । कम्युनिस्ट पार्टी कम्युनिस्ट-सर्वहारा वर्गको राजनीतिक अग्रदस्ता हो ।

द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्ववृद्धिकोणको वैचारिक निर्देशनमा उत्पीडित राष्ट्र र जनताका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिकलगायत सङ्झ-संस्था एवम् अन्तर्विरोधको पहिचान गर्ने, तिनको समाधानका निम्नि कार्यदिशा, नीति, कार्यक्रम तथा वैज्ञानिक योजनाको विकास गर्ने, मानवजातिलाई वैज्ञानिक समाजवाद हुँदै विश्व-साम्यवादसम्पुर्णित वर्गसम्बर्थको नेतृत्व गर्ने, जननियन्त्रण, आलोचना-आत्मालोचनाबाट परिष्कृत एवम् लौह-अनुशासनमा बाँधेको लेनिनवादी सङ्गठनात्मक सिद्धान्तमा आधारित अग्रदस्ता मात्र क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी बन्न सक्छ । भर्खै पुर्णगीतित नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) लाई यही भाव र गतिमा क्रान्तिकारी अग्रदस्ता का रूपमा बुझ्नुपर्दछ ।

सन् १८४२ मा प्रवासी जर्मनहुल्द्वारा स्थापित न्यायिक लिंग मार्क्स-एजेल्सको पहलकदमीमा सन् १८४७ मा कम्युनिस्ट लिंगमा रूपान्तरित भएपछि विश्वमा विधिवत र सङ्गठित रूपमा कम्युनिस्ट आन्दोलनको प्रारम्भ भएको मानिन्छ । मार्क्स-एजेल्सद्वारा स्थापित उक्त कम्युनिस्ट लिंग नै विश्वमा कम्युनिस्ट पार्टीको पहिलो सङ्घठन बन्न पुयो । सन् १८४८ मा कम्युनिस्ट धोषणापत्र प्रकाशनपछि यसको सैद्धान्तिक, कार्यक्रमिक रणनीति, कार्यनीति र सङ्खरणका रूपेरेखा अगाडि बढे जसको उत्प्रेरणाले सन् १८४९ मा पेरिस कम्युनको स्थापना भयो । सन् १९१७ मा रूसी महान अक्टोबर समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न भई विश्वमा पहिलो समाजवादी शिविर खडा

भएपछि विश्वभर कम्युनिस्ट पार्टीहरू मात्र गठन भएनन समाजवादी क्रान्तिको लहर नै फैलियो । चीनमा माओको नेतृत्वमा सन १९४९ मा क्रान्ति सम्पन्न भयो । नेपालमा २००६ सालमा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको स्थापना भयो जुन आज विभिन्न चिरामा विभक्त छन् । नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको ७३ बर्से अवधिमा वर्गसङ्घर्ष र अन्तरसङ्घर्षका अनेकाँ जटिल अनुभव सँगालेको छ । अनेकाँ समूह-उपसमूहमा विभाजित नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनभित्र खासगरी क्रान्तिकारी र संशोधनवादी

र अफगानिस्तानमा तालीबानीको सत्तापलट, पछिल्लो समयमा युक्तेन युद्ध तथा नेपालमाथि अमेरिकी रणनीतिक परियोजना 'एम्सीसी' बलात लादिएको अवस्थामा दलाल संसदीय निर्वाचनमा भाग लिनु सर्वथा अनैतिक र बेइमान कार्य हो । रगत-पसिनाबाट सिँचित क्रान्तिकारी पार्टीलाई दलाल संसदीय बाढीले बगाउँदै गर्दा किनारबाट ठुलुठुलु हेरेर बस्नु पनि भन जायज हुँदैनथ्यो । परिणामतः नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) को पुनर्गठन अनिवार्य बन्न पुयो ।

धाराका बीचमा तीव्र अन्तरविरोध रहँदै आएको छ । समकालीन नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलन दक्षिणपन्थी संशोधनवाद, आधुनिक संशोधनवाद, नवसंशोधनवाद, छद्य संशोधनवाद एवम संसदीय संशोधनवादसँग कठोर सङ्खर्ष गरिरहेको छ । विप्लवको नेतृत्वमा रहेको नेकपा संसदीय संशोधनवादमा फस्न पुगेपछि ऐतिहासिक कार्यभारसहित नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको क्रान्तिकारी धाराको प्रतिनिधित्व पुर्णगठित नेकपा (बहुपत) ले गर्न पुगेको छ ।

नेपालको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट आन्दोलन अनेकन भुमीका बीचबाट अधि बढिरहेको छ । पछिल्लो चरणमा संसदीय सताको स्थानीय निकायको निर्वाचनको भुमीरा विप्लव नेतृत्वको नेकपा नाम्हरी फस्न पुयो । एकतातिर डरलाग्दो भुमी र अर्कोतिर विशाल चट्टानका बीचबाट नेपालको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट आन्दोलनलाई अधि बढाउनपर्ने अवस्था सिर्जना दलाल संसदीय चुनावमा भाग नलिने विषय जनपक्षीय, क्रान्तिकारी एवम् जनतान्त्रिक विचारसित सम्बन्धित छ । यो भौतिकवादी चेतना अर्थात् द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्वदृष्टिकोणले निर्धारण गर्ने कुरा हो । नेपालमा अहिलेसम्म उत्तीर्णित तथा श्रमजीवी जनताको प्रतिनिधित्व गर्ने चुनाव भएकै छैन, यही अवस्थामा होनेवाला पनि छैन । नेपालमा सङ्खरणीय

सकछ तर जब आँधी-हुरी चलेको
हुन्छ, वातावरण प्रतिकूल हुन्छ, ऐटा
सतिसाल मात्र ठिङ्ग उभिन सकछ ।
यतिबेला नेपाली क्रान्तिकारी काम्युनिस्ट
आन्दोलनका सतिसालहरू विशाल
सङ्घयाका साथ नेकपा (बहुपत)।
किल्ला खडा गर्दै ठिङ्ग उभिएका छन् ।
समकालीन नेपाली राजनीतिको यस
विशिष्ट परिस्थितिमा क्रान्तिकारी चौकी
खडा हुन् गौरव र ऐतिहासिक कुरा हो ।
नेपालको क्रान्तिकारी काम्युनिस्ट

नेपालको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट
आन्दोलन अर्थात माओवादी
आन्दोलनको अन्तिम चौकीका रूपमा
रहेको पार्टी विप्लव नेतृत्वको नेकपाल
किन धर्मरायो ? मुख्य चौकीदार
विप्लवले आफै चौकीको रक्षा किन
गर्न सक्नुभएन ? जनताको आशाको
केन्द्र (चौकी) मा दिनदहाडै आगो
भोसिँदै गर्दा उहाँमा किन निरो-चिन्तन
हाबी भयो ? उहाँमा विचार, राजनीति
र जनता अर्थात भौतिकवादमा भन्दाव
आदर्शवादमा किन बढी भरोसा जायेयो
? एउटा गति र दिशामा सगरमाथातिरिच
हुँडैकरहेको पार्टी किन एकासिंह
हिन्दमहासागरतरफ मोडियो ? नेपालको
राजनीतिक पर्दा पछाडि अनेक कारण
हुन सक्छन, यद्यपि यी समकालीन
नेपाली क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट
राजनीतिका अहम प्रश्न हुन । यसलाई
अनेक कोणबाट विश्लेषण गर्न सकिन्छ
र गर्नु पर्नि पर्दछ । सारातः यसलाई
सङ्घीयतमा बुझ नेपाल कम्युनिस्ट
पार्टी (बहुमत) द्वारा काठमाडौंमा
आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा वितरित
विश्लिष्ट काफी नै छ । उक्त विज्ञप्तिमा
भनिएको छ, ‘संसदीय व्यवस्थाको
स्थानीय चुनाव प्रयोग गर्ने प्रस्ताव
तत्कालीन महासचिव विप्लवको
नाज्ञिने बिन्दु भए पर्नि उनको वैचारिक
तथा राजनीतिक विचलनका सङ्केतहरू
आठौं महाधिवेशनदेखि नै देखिन
आयोजितिए । सारात चिनिएको रेखा

थालका थिए। मूलतः काणकाहरूदाखि
ब्रह्माण्डसम्म लागू हुने भौतिकवादी
द्वन्द्ववादको नियम विपरीतहरूको
एकत्व' लाई पार्टीभित्र लागू गर्न
नचाहनु, पार्टीभित्र विकास हुने दुई
लाइन सर्वधर्षलाई हटाएर अन्तरसर्वधर्ष
मात्र भन्नु, पार्टीभित्र आलोचना तथा
आत्मालोचनाको पद्धतिलाई हटाउनु
समाजवादीहरू संसद्या पुगेर संसदीय
व्यवस्थालाई निलेपछि वैज्ञानिक
समाजवाद शान्तिपूर्ण तरिकाले ल्याउन
सकिन्छ भनी दस्ताबेजीकरण गर्नु
एकीकृत जनक्रान्तिलाई मनचिन्तने भोली

बनाउनु र यसको ठोस विश्लेषण नगर्नु
निजी स्वामित्व र सामूहिक स्वामित्वको
आर्थिक समायोजन गर्ने समन्वयवादी
नीति लिनुपर्यन्त सैद्धान्तिक गल्तीहरू
स्पष्ट रूपमा देखिंदै आएका थिए ।
पार्टीभित्र निरन्तर चल्ने मात्रात्मक सङ्खर्ष
संसदीय चुनाव उपयोगको नीतिमा
आएर गुणात्मक विस्फोट भयो । यहाँ
आइपुदा विप्लव प्रवृत्ति दार्शनिक
रूपले सारसञ्चाहाद, राजनीतिक रूपले
संसदीय संशोधनवाद, सङ्गठनात्मक
रूपले निषेधात्मक अधिभूतवाद
तथा विसर्जनवाद, सङ्खर्षका दृष्टिले
आत्मसुरक्षावाद र आर्थिक दृष्टिले
जुझारु अर्थवादका रूपमा देखापर्यो ।
आखिर उग्र वामपन्थी अवसरवादले
उग्र दक्षिणपन्थी अवसरवादमा छलाड
मार्यो । यही कारणले गर्दा हाम्रो
अगाडि क्रान्तिकारी सिद्धान्तमा
आधारित क्रान्तिकारी कम्यन्स्ट पार्टी

निर्माण गर्ने चुनौती खडा भयो । हामीले
यी चुनौतीको सामना गर्याँ ।'

सिद्धान्तीन लफडाबाजीको गतमा नेकपाका महासचिव विप्लव नराम्री फसेपछि २०७९, वैशाख (२१-२३) मा चितवनमा सम्पन्न नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको विशेष राष्ट्रिय भेलाले नेपाली शोधित-उत्प्रेक्षित श्रमजीवी जनताको अग्रदस्ता नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) घोषणा गरेको थिए । विप्लव आपैले आपैलाई गम्भीर घाइते बनाउने गरी उही पुरातन र जीर्ण मार्गमा टीठलालादो यात्रामा लम्किनु भयानक पीडादारी विषय हो । मुखौटेमा विरोधजस्तो तर सारतः बहुराष्ट्रिय कम्पनी र दलाल पुँजीपति घराना (अभ कथित राष्ट्रवादी) का साखुल्लो बन्दै एवम क्रान्तिकारी मूल्यबाट स्खलित हुँदै गएपछि पार्टीमा नेताहरूका ससाना गुटहरूको माकुरी जालो बन्नु अस्वाभाविक थिएन । नेतृत्वमा म, म र केवल म हाबी हुन थालेपछि विगतको सिंहावलोकन र भविष्यबारे चिन्तनको मार्ग नै गम्भीर रूपमा अवरुद्ध हुन पुयो । पार्टीमा विचारधारात्मक पक्षको अन्यसँगै बुर्जुवा जीवनशैलीले जनताको आँखाबाट कट्दै जाने स्थिति बन्नो । फगत एउटा संसदीय चुनावी पार्टी बनाउने विप्लवको डरलालादो हुटहुटीजन्य असफल नेतृत्वको डफ्फामुनि किरिचएका क्रान्तिकारी नेताहरूको सचेतन पहलकदमी र क्रान्तिको युगीन उत्तरसिंहतको ऊर्जाशील र ऊर्ध्वशील नयाँ फिल्को हो- नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) । पार्टी जीवनमा असफलता सगरमाथाजीत अलो तर सम्पूर्ण प्राधिकार एक व्यक्ति -विप्लव) माथि हुन थालेपछि पार्टीमा विचारधारात्मक सङ्घचन ट्वारै बढ्यो । दलाल पुँजीबादी संसदीय व्यवस्थाको सेवा गर्ने कार्यनीति (रणनीति) अङ्गलाई जाने तर नितान्त वैज्ञानिक समाजवादको ओरेटरानले असामान्य असामान्यता (सामान्यता

अन्ततः मदन भण्डारकृत 'जनताका बहुलीय जनवाद' को गुदीतर्फ नै इङ्गित गर्नें र १ खासमा पुँजीपति वर्गसँग प्रतिस्पर्धात्मक चुनाव जितेर वैज्ञानिक समाजवादितर जाने संसद्वादी कार्यदिशा हो जसले पार्टीको माथिल्लो पदमा पुने र चुनावमा विजयी भएर शासक बन्नेतिर उत्प्रेरित गर्दछ । यस्तो विषम परिस्थितिमा निष्ठ्यो कार्यकर्ता (उहाँहस्कै भाषामा) क्रान्तिकारी विचार र दिशा खोज थाल्नु सर्वथा जायज हुन्छ । त्यही अनिवार्य खोजको परिणाम हो- नेकपा (बहुपत) ।

माओले भनुभएको छ, 'पार्टीभित्र विभिन्न किसिमका विचारहस्का बीच विरोध र सङ्घर्ष निरन्तर चलिरहन्छ । यो समाजमा भएका वर्ग-अन्तरविरोध र नयाँ तथा पुरानाका बीचको अन्तरविरोधको पार्टीभित्र पर्ने प्रतिविष्ट हो । पार्टीभित्र अन्तरविरोध रहेनन भने र तिनलाई समाधान गर्न विचारधारात्मक सङ्घर्ष भएनन भने पार्टीको जीवनको अन्त्य हुनेछ ।' पार्टी-जीवनमा माओको उक्त उक्तिको विशेष महत्व रहेको छ । विश्वमा पुँजीवादी सैन्य-केन्द्रीकरणका विरुद्ध कम्युनिस्ट आन्दोलनले वैचारिक केन्द्रीकरणलाई हतियार बनाउँदै आएको सन्दर्भमा साम्राज्यवादीहस्ते पछिल्लो चण्णमा भूमण्डलीकृत र नवौपनिवेशीकृत हतियार उजिल्याइरहेको यथार्थलाई विशेष ध्यान दिन आवश्यक छ । अभ प्रकाशयुद्ध अर्थात उच्च-प्रविधिजन्य यद्देशे

पाटो बन्न पुगको छ ।

लेनिनले भनुभएको छ, 'तपाईंले राजनीतिमा हस्तक्षेप गर्नुहुन भने अन्ततः राजनीतिले नै तपाईंको जीवनमा हस्तक्षेप गर्नेछ ।' राजनीतिमा लेनिनको यो रणनीतिक भनाइ निकै मननीय छ । पार्टीलाई सधैँ क्रान्तिकारी बनाइराख्नका लागि पार्टीभित्रका क्रान्तिकारीहस्तले भीषण वर्गसङ्घर्ष र अन्तरसङ्घर्ष वा दुई लाइन सङ्घर्षलाई पद्धतिसङ्गत ढंगले निरन्तर रूपमा सञ्चालन गरिरहनुपर्दछ । पार्टीलाई क्रान्तिकारी बनाइराख्ने र पार्टीभित्र घुसेका अवसरवादी, दक्षिणपन्थी संशोधनवादी तथा संसदीय संशोधनवादीहस्तलाई परास्त गर्ने एक मात्र हतियार दुई लाइन सङ्घर्ष, अन्तरसङ्घर्ष र वर्गसङ्घर्ष नै हो । साथै आदतको सत्ता भत्काउन सांस्कृतिक क्रान्ति अनिवार्य छ । मार्क्स, एज़्रेल्स, लेनिन, स्टालिन र माओहस्तले गर्नुभएको विचारधारात्मक सङ्घर्ष हाम्रा लागि महत्वपूर्ण शिक्षा हुन । विचारधारात्मक सङ्घर्षमा सैद्धान्तिक, वैचारिक र राजनीतिक सवाललाई केन्द्रबिन्दुमा राख्नुपर्दछ । बुर्किना फासोका मार्क्सवादी विचारक एवम राजनीतिज्ञ थोमस सङ्काले गम्भीर कुरा उठाएका छन, 'हामी क्रान्तिकारीहस्तलाई व्याल्या गर्न थाक्ने अधिकार छैन । हामीले व्याख्या गर्न काहिल्यै छाइनु हुँदैन । हामीलाई थाहा छ जब मानिसले बुझ्छन तब हाम्रो बाटोमा हिँड्छन ।' ३ जेत २०७९

चनावको चहलपहल तथा देश र जनताका समस्या एक चर्चा

● लोकनारायण सुबेदी ●

यतिबेला देशमा स्थानीय चुनावको
चहल पहल छ । यसलाई ‘चुनावी मेला’ भनेर
फरक नरपन देखिन्छ । किनभने स्थानीय जल्लि
समस्या र विकास निर्माणका व्यवधान तथा
उपयुक्त समाधानमा केन्द्रित भएर जनतामा
उत्साह र उर्जा जगाउनु पर्ने यो स्थानीय निवारण
चुनाव अपबादलाई छाडेर सर्वत्र भोजभत्तेर
बितरण, लोभ लालच, धाकधम्कीको परिहले
चल्दै आएको चालु एउटा खेल र त्यस्तै मेला
बनेको देखियो । यी सबै गतिविधिका साथ
बैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय चुनावको
यतिबेला धमाधम प्रकाशित भइरहेको छ
जीतको हो हल्ला र त्यसको लेखाजोखा

चलिरहेको छ । यसरी पैसाको ठूलो चलखेल नै महत्वपूर्ण र निर्णयिक कारक बने बनाइएकोले गर्दा यो सर्व साधारण जन समुदाय चुनावमा निरीह भोटर बन्ने बाहेक निर्बाचित हुने या चुनिने स्थिति र हैसियतमा रहेन । त्यसैले यो चुनाव जनताले जनताका लागि जन प्रतिनिधि छान्ने प्रजातन्त्रको पुरानो परिभाषाको दायराभन्दा फरक परिधिमा पुर्यो र पुरानो प्रजातन्त्रको परिभाषा बढिलाएर यो चुनाव जनताद्वारा पैसावालका लागि पैसावालको चुनावमा परिणत भएको देखियो । यसरी प्रत्यक्ष परोक्ष यसले पूर्वबत चलेको भ्रष्टाचारलाई अझ बढावा दिने परिवेश निर्माण गर्न सहायक भयो भनेमा कुनै फरक नपर्ने देखियो । यसको थप परिणति आगमी दिनमा

अभ बढ़ी देखिदै जानेर जनतामाथिको बोभ बढ़दै
जाने बिगतका अनुभवले पनि प्रष्ट पारेकै छ ।
दोश्रो कुरा चुनाव आफैमा एउटा राजनीतिक
गतिविधि पनि हो नै । यसकारण चुनावलाई पनि
देश कसरी हाँकिदै छ र यसलाई कतातिर लगिदैछ
भन्ने कुरावाट अलग राखेर हेर्न हुँदैन भन्ने कुरा
कदापि बिसंन मिल्दैन । यद्यपि यो स्थानीय चुनाव
कुनै राष्ट्रिय नीति निर्माण गर्ने, राष्ट्रिय महत्वका
योजना परियोजनाका बारेमा चर्चा परिचर्चा हुने
चुनाव भने अबश्य होइन । तर समग्र स्थानीय
निकायहरूको हक अधिकार, बिकास निर्माणका
कुराहस्तको सुमुच्चय नै राष्ट्रिय मामिलाहरू हुन
पुढेछन् र हुनु पर्दछ । तिनमा जनताको चासो,

चिन्ता र परिचर्चालाई शून्य हुन्छ भने कुरा मान्य हुन सक्तैन । किनकि जनतालाई सार्वभौम र सर्वोपरी मानिसकेपछि उनीहरूलाई सीमित दायरामा राष्ट्रिय राजनीतिबाट अलगै राखेर सोच्च र निष्कर्ष निकाल्न पनि कदापि मिल्दैन । त्यसो गरिएमा जनतालाई हेनें र ब्यबहार गर्ने पुरानै ठालू प्रवृत्ति मात्र ठहरिन पुऱ्छ । चुनावका लागि हो त्यो अरु कुरासँग जोडिएको हुँदैन भने कुरा लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यता बिपरीत कुरा हो । चुनावका बेला जनताका सरोकारका हरेक कुरा अँउदछ्न् र आउनु पर्दै । यद्यपि तिनको छिनोफानो गर्ने तह स्थानीय, प्रादेशिक या राष्ट्रिय कुन तह हो त्यो भने फरक पर्न सक्छ । यसरी देशका स्थानीय मुद्दा बाँकी ५ ऐजमा

लोकतन्त्र, निर्वाचन परिणाम र बहिष्कारको औचित्य

● भुपेन्द्र न्यौयपति ●

प्रतिक्रियावादी सत्ता र संसदीय व्यवस्थाको असफलताका साथै कथित स्थानीय निर्वाचनमा देखिएका समस्या वा खराबीहरू कुनै अमुक पार्टी वा पात्रको कारण पैदा भएका हुन मन्नु गलत हुन्छ । किनकि यसको अर्थ संसदीय चुनावी प्रक्रियाबाट पार्टी वा पात्र परिवर्तन गरेको खण्डमा सबै ठिक हुन्छ मन्ने हुन्छ । रूपमा त्यो देखिएता पनि सार वा सत्य मने त्यो होइन । समग्रमा मन्ने हो मने पुरानोको अन्य र नयाँको जन्म हुने अनिवार्य र आधारभूत नियमसंगत प्रक्रियाको संक्रमणले पैदा गरेका समस्याहरू वस्तुगत आवश्यकताका उपज हुन । तसर्थ पार्टी वा पात्र बदल्दैमा केही हुनेवाला छैन । बरु समग्रमा सामाजिक सत्ता र व्यवस्था बदल्ने वा त्यसको विकल्प खोज्ने हो मने विद्यमान संकटको समाधान सम्भव छ । यो नै यथार्थपरक र तथ्यसंगत तर्क हो । यस तथ्यले यस पटकको निर्वाचनको औचित्य

नरहेको र बहिष्कार आन्दोलन नै सार्थक भएको पुष्टि गर्दछ ।

देशमा लोकतन्त्रिक व्यवस्थाको स्थापना भएको भनिएको छ । वस्तुतः व्यवहारिक दृष्टिले लोकतन्त्रको आभास अभै जनतालाई भने भएको छैन । किन्तु यसलाई कथित लोकतन्त्र भन्नु नै उपयुक्त हुन्छ किनकि बाहिर विजापन लोकतन्त्रको गरिएको छ भने भित्र फासीवादको अभ्यास भझरेको छ । यो सन्दर्भ किन उठाइएको हो भने लोकतन्त्र र त्यस प्रणालीसित जोडिएको निर्वाचन प्रक्रियाको विषय एकैसाथ विषवस्तुको विस्तार गर्न सान्दर्भिक होला भन्ने हो । बाहिर प्रचारमा लोकतन्त्र र भित्र फासीवादको सारात्मक बोकेको कथित लोकतन्त्रिक संसदीय व्यवस्था र देउवा नेतृत्वको पाँच दलीय कठपुतली गठबन्धन सरकारले आयोजना गरेको कथित स्थानीय तहको निर्वाचन यीही वैशाख ३० गते विहान ७ बजे सुरु भई साँझ ५ बजे सकियो । यस निर्वाचनमा संसदीय राजनीतिक पार्टी र तिनका दलाल नेताहरूले आयामो जित हासिल गर्न विभिन्न हथकण्डाहरू समेत प्रयोग गरे । यतिमात्र होइन चुनावी प्रक्रियालाई युद्ध प्रक्रिया जरै बैनाए । र बुथ केढहरू नै लडाइँका किल्ला बने । यसलाई लोकतन्त्रिक प्रक्रिया भन्नु जनतालाई बेकुफ बनाउनु हो । यो व्यवस्था लोकतन्त्रिक व्यवस्था नभई दलीय निरंकुश फासीवादी व्यवस्थाको रूपमा चरितार्थ भएको छ । त्यसकारण जनताको अगाड संसदीय निर्वाचन विकल्प होइन बर अब सचेत संघर्षको बाटो रोज़ू नै सही विकल्प हो भन्ने लाग्छ । यो यतिबेलाको सन्दर्भमा कुरा नभई वस्तुगत आवश्यकताको कुरा हो ।

यस पटकको निर्वाचन प्रक्रियामा संसदीय पार्टी र तिनका अवसरावादी दलाल नेताहरूले जनताको निर्णयको भूमिकालाई समेत निषेध गरे । मुलतः उनीहरूले जनअधिभतको अपमान पनि गरेका छन् । किनकि जनता राष्ट्रधारी एपसीसीका विरुद्ध संघर्ष गरिहेका थिए । त्यो जनमतलाई जर्वेस्ट किचेर निर्वाचनको घोषणा गरियो । के यो जनमतको अपमान होइन र ? निश्चित पनि यो जनमतको अपमान नै हो । साथै जनतामा डर, त्रास, आतंक, धाकधम्की र आर्थिक प्रलोभन जस्ता सबै अस्त्रहरूको प्रयोग गरियो । अर्थात साम, दाम, दण्ड र भेदका उपायहरू अपनाए । यतिमात्र होइन कि जनतालाई अपहरणशैलीमा घरबाट वा खेतबारीबाट गाडीमा कोचेर ल्याइएको सम्म पनि देखियो । के यो लोकतन्त्र हो र ? के लोकतन्त्रमा म भोट हाल्न जान भन्न पाइन र ? के जनताले आलोचनात्मक चेत राखन पाउने अधिकार नै हुन ? यी प्रश्नहरूको आधारमा जनताले लोकतन्त्रिक अधिकार प्रयोग गर्ने नपाउने व्यवस्था लोकतन्त्रिक त हुने सबैन भने ठोकुवा गर्न सकिन्छ । हो यी कुराहरू तपाईंहरूको लोकतन्त्र नामक व्यवस्थामा निषेध गरिएको छ । तसर्थ आजको व्यवस्था निरंकुश दलीय व्यवस्था हो र फासीवादको अभ्यास गरिहेको छ भन्ने कुरा दलाल संसदावादीहरूकै गतिविधिहरूबाट पुरिए भएको छ ।

अब प्रतिक्रियावादी राज्यसत्ता र संसदीय निरंकुश दलीय तानाशाही व्यवस्था अन्तर्गत

गरिएको कथित स्थानीय निर्वाचनको प्रक्रिया स्वतन्त्र, शान्तिपूर्ण, भयरहित, धाँधलीरहित, निष्पक्ष र उत्साहजनक रूपमा सम्पन्न भयो र सही परिणाम आएको छ भन्नु भनेको असफलता र निरर्थकताको स्थितिमा लाज छोप्ने कुचेष्टा वा कुतर्क गर्नु हो । साथै, निर्वाचन आयोग र संसदीय पार्टीहरूद्वारा निर्वाचन प्रक्रियाको विषय एकैसाथ विषवस्तुको विस्तार गर्न सान्दर्भिक होला भन्ने हो । बाहिर प्रचारमा लोकतन्त्र र भित्र फासीवादको सारात्मक बोकेको कथित लोकतन्त्रिक संसदीय व्यवस्था र देउवा नेतृत्वको पाँच दलीय कठपुतली गठबन्धन सरकारले आयोजना गरेको कथित स्थानीय तहको निर्वाचन यीही वैशाख ३० गते विहान ७ बजे सुरु भई साँझ ५ बजे सकियो । यस निर्वाचनमा संसदीय राजनीतिक पार्टी र तिनका दलाल नेताहरूले आयामो जित हासिल गर्न विभिन्न हथकण्डाहरू समेत प्रयोग गरे । यतिमात्र होइन चुनावी प्रक्रियालाई युद्ध प्रक्रिया जरै बैनाए । र बुथ केढहरू नै लडाइँका किल्ला बने । यसलाई लोकतन्त्रिक प्रक्रिया भन्नु जनतालाई बेकुफ बनाउनु हो । यो व्यवस्था लोकतन्त्रिक व्यवस्था नभई दलीय निरंकुश फासीवादी व्यवस्थाको रूपमा पूर्ण भएको छ । त्यसकारण जनताको अगाड संसदीय निर्वाचन विकल्प होइन बर अब सचेत संघर्षको बाटो रोज़ू नै सही विकल्प हो भन्ने लाग्छ । यो यतिबेलाको सन्दर्भमा कुरा नभई वस्तुगत आवश्यकताको कुरा पुरिए गर्दछ ।

कुनै पनि वस्तुको विकास वा विनाश हुनुमा आन्तरिक कारण नै प्रधान हुन्छ । पुरानो सत्ता तथा व्यवस्था र चुनावी प्रक्रियाको असफलताको कारक पनि आन्तरिक कारण नै हो र स्वयंमा नै अन्तर्नीहित छ । किन्तु बाह्य कारण पनि सचेत प्रयत्न हो र कुनै खास परिस्थितिमा यसले पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ । आज एकातिर नयाँ र पुरानोको बीचको संघर्षले पुरानोको निषेध र नयाँको विकास हुने अनिवार्य नियमले सचेत धक्काको माग गरेको छ भने अर्कोतीर सचेत प्रयत्नले नयाँ जनवादी क्रान्तिको तयारीका कामहरूमा थप बल पुर्याएको छ । यसी बहिष्कार आन्दोलनले सैद्धान्तिक र व्यवहारिक दृष्टिले बहिष्कारको औचित्य पुरिए गरी सकेको छ । साथै पुरानो राज्यप्रणाली र त्यसका अवयवहरू विरज्जीवी वा सार्वकालिक ठाउने मूर्खहरू सर्वनाशकै मुखमा पुरेको कुरा पनि प्रमाणित भएको छ । उपरोक्त सन्दर्भमा आधारित हरेर बहिष्कारको औचित्य पुरिए गर्न केही तथ्यहरू निरानुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छ ।

पहिलो कुरा कुनै पनि संसदीय चुनावी पार्टीले यस पटकको चुनावको प्रचार प्रसारको क्रममा आर्थिक राजनीतिक तथा राष्ट्रियता, जनताले लोकतन्त्रिक अधिकार प्रयोग गर्ने नपाउने व्यवस्था लोकतन्त्रिक त हुने सबैन भने ठोकुवा गर्न सकिन्छ । हो यी कुराहरू तपाईंहरूको लोकतन्त्र नामक व्यवस्थामा निषेध गरिएको छ । तसर्थ आजको व्यवस्था निरंकुश दलीय व्यवस्था हो र फासीवादको अभ्यास गरिहेको छ भन्ने कुरा दलाल संसदावादीहरूकै गतिविधिहरूबाट पुरिए भएको छ ।

यस प्रतिक्रियावादी राज्यसत्ता र संसदीय निरंकुश दलीय तानाशाही व्यवस्था अन्तर्गत

र व्यवस्था पूर्ण रूपमा असफल भएको र निर्वाचनको औचित्य नरहेको प्रमाणित गर्यो । साथै वर्तमान दलाल तथा नोकरशाही युँगीपति र सामन्त वर्गीय सत्ता र संसदीय व्यवस्थाले विद्यमान संकट वा समस्या समाधान गर्न नसक्ने भएकाले यस निर्वाचनको कुनै औचित्य छैन । अपितु बहिष्कार आन्दोलनले दूरामी र गर्दछ ।

दोस्रो कुरा प्रतिक्रियावादी सत्ता र संसदीय व्यवस्थाको असफलताको कारण गर्ने र निर्वाचनमा देखिएका समस्या वा खराबीहरू कुनै अमुक पार्टी वा पात्रको कारण पैदा भएका हुन भन्नु गलत हुन्छ । किनकि यसको अर्थ संसदीय चुनावी प्रक्रियाबाट पार्टी वा पात्र परिवर्तन गरेको खण्डमा सबै ठिक हुन्छ भन्ने हुन्छ । रूपमा त्यो देखिएका समस्या वा सत्य भन्ने त्यो होइन । समग्रमा भन्ने हो भने पुरानोको अन्य र नयाँको जन्म हुने अनिवार्य र आधारभूत नियमसंगत प्रक्रियाको संक्रमणले पैदा गरेका समस्याहरू वस्तुगत आवश्यकताका उपज हुन । तसर्थ नेपाल जस्तो निर्वाचनमा दूरामी र गर्दछ ।

तेस्रो कुरा यसपटकको कथित स्थानीय निर्वाचनमा जनताको उत्साह र सहभागिता देखिएन । बरु राष्ट्रधारी, जनधारी तथा भ्रष्टाचारी संसदीय पार्टी र तिनका दलाल नेताहरूलाई जनताले बहिष्कार गरेको छैन । सरकारले देशमा गरेका राष्ट्रधारात तथा जनधाराबाट आक्रोषित र आन्दोलित जनसम्मुदायामध्ये दमनको अस्त्र प्रयोग गरी संकटको बीचबाट चुनावी नाटक मञ्चन गरिएको कुरा विकसित घटनाक्रमले नै प्रमाणित गरेको छ । त्यतिमात्र होइन त्यो प्रक्रियामा संसदावादी पार्टी र तिनका नेताहरू बहुप्रत प्राप्त गर्नको निमित्त जेपान गर्न पुगे । र औपचारिक रूपमा बहुसंख्यक मानिसहरूले मतदान गरेको भन्ने भ्रम सम्पूर्ण र फैलाउन गर्न पाइन गरेको छ । साथै राष्ट्रधारी राष्ट्रधाराको जुवामुरी रहेर न नापरिकहरू स्वतन्त्र हुन्छन न त त्यहाँ लोकतन्त्रको आधार नै हुन्छ । हामीले संचालन गरेका बहिष्कारका शान्तिपूर्ण प्रचारात्मक कार्यक्रमहरू माथि देउवा नेतृत्वको गठबन्धन सरकारले दमन गर्न्ने । हामा विचारहरू स्वतन्त्र रूपमा अभिव्यक्त गर्न पाउने अधिकार माथि प्रतिबन्ध नै त्यहाँ लोकतन्त्रको आधार नै हुन्छ । अब तीनीहरूको लोकतन्त्रको सार त हामीले बुझेको विषय हो । त्य

समीक्षाको आधारमा कृति लेखक र पाठक यी तीन तत्व हुन्छ- चैतन्य

काठमाडौं। 'समीक्षाको आधारमा कृति, लेखक र पाठक यी तीन तत्व हुन्।' पाठकमा दर्शक र स्रोत पनि हुन्छन्। वरिष्ठ मासिकावादी सौन्दर्य चिन्तक चैतन्यले आज एक पुस्तकमाथि चर्चा गर्ने क्रममा सो कुरा बताउनु भएको हो। जनयुद्धका क्रममा सहिद हुनेभएका लमजुङका शिक्षक वाशुदेव शर्मा अधिकारीद्वारा रचित 'कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म' नामक पुस्तकबाटे इन्चुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठानमा सम्पन्न विमर्श कार्यक्रममा उक्त पुस्तकबाटे चर्चा गर्दै चैतन्यले भन्नुभयो। जनयुद्धका शिक्षक वाशुदेव शर्मा अधिकारीद्वारा रचित 'कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म' नामक पुस्तकबाटे इन्चुक सांस्कृतिक प्रतिष्ठानमा सम्पन्न विमर्श कार्यक्रममा उक्त पुस्तकबाटे चर्चा गर्दै चैतन्यले भन्नुभयो। ब्रह्मणादी सामन्तवादी विचारधाराको विरुद्ध साम्यवादी विचारका पक्षमा लेखिएको सुन्दर र कलात्मक कृति 'कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म' हो।'

'आकारमा सानो भएता पनि यस्ता गहन पुस्तक लेख्युभएका लेखक वाशुदेवले जनयुद्धकालमा शाहीसेनाको चरम यातनाबाट पनि नगलेर मृत्यु वरण गर्नुसे उहाँ शब्द र कर्तव्यका एकत्रिका रूपमा पनि आफूलाई अब्बल सावित गर्नुभयो। सो पुस्तकको विषयवस्तुमा धार्मिक, राजनीतिक र

दार्शनिक पक्षमा रहेता पनि काव्यतत्वका हिसावले पनि कलात्मक, भावात्मक र शिल्पतत्वले पनि सुन्दर रहेको चैतन्यको भनाइ थियो।

पुस्तक माथि चर्चा गर्दै पूर्वाय दर्शनलाई भौतिकवादी ढङ्गाट चिरफार गर्दै आउनुभएका विद्धान वक्ता गोपीरमण उपाध्यायले 'थाति गहन कृति वाशुदेवले लामो अध्ययन गरेर प्रस्तुत पुस्तक लेख्युभएको हो' भन्नुभयो। परम्परागत आध्यात्मिक दर्शनलाई भौतिकवादी चेतावाट अध्ययन नगरी यस्ता पुस्तक लेख्न सकिंदैन भन्ने गोपीरमणको भनाइ थियो। उहाँले प्रस्तुत पुस्तकले धर्मिक नाम्या ठारे ब्राह्मणादी प्रवितिको राप्रोसँग चिरफार गरेको बताउनुभयो। पुस्तकमाथि चर्चा गर्ने अकार वक्ता प्रायाध्यायक बाटवाट जगदीशचन्द्र भण्डारी हुनुहयो। उहाँले पुस्तकले चर्चा गर्दै पुस्तक समाजसाम्राज्यी, विचारधारात्मक रूपमा लेखिएको बताउनु भयो। पुस्तकले पौराणिक धर्मग्रन्थहरूको खण्डनमण्डन गरेको भण्डारीको भनाई थियो। दर्शन, चिन्तन र विचारधाराको अन्तर्घुलनबाट 'कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म' पुस्तक

लेखिएको प्राध्यापक भण्डारीको भनाइ थियो।

अखिल नेपाल लेखक सङ्घ, केन्द्रीय समितिको आयोजनामा भएको विमर्श कार्यक्रममा बोल्दै लेखक वाशुदेव अधिकारीले लेखकको व्यक्तित्व, कृतित्व र निकै उच्च रहेको बताउनुभयो। उहाँले आफूहरू नाताले दातुभाइ परेता पनि राजनीतिक सङ्घठन फरक भएको भन्दै वाशुदेव समाजमा निकै लोकपृथ्य व्यक्तित्व र निकै विद्धान भएको बताउनु भयो। विचारका हिसावले माओवादी पार्टीलाई समर्थन गरेता पनि उहाँ प्रत्यक्ष युद्धमा समावेस नभएको तर वैचारिक हिसावले भौतिकवादी दर्शन चेत राप्रो भएकै कारण तत्कालिन सेनाले उहाँको हत्या गरेको रामचन्द्रको भनाई थियो।

आयोजक सङ्घठनका उपाध्यक्ष रविकिरण निर्जिवको अध्यक्षतामा भएको यस कार्यक्रममा उहाँले वाशुदेवको यस पुस्तक प्रकाशन गर्न आफुले निकै

मिहिनेत गेरे समाजलाई गुण लगाएको छु भन्नुभयो। कार्यक्रमको सञ्चालन सङ्घठनका महासचिव अमिल श्रेष्ठले गर्नु भएको थियो भने स्वागत मन्त्रव्य सङ्घठनका अध्यक्ष मित्रलाल पंशानीले गर्नुभएको थियो। पंशानीले स्वागत मन्त्रव्यका क्रममा प्रस्तुत पुस्तकको सञ्चिप्त चर्चा गर्नुभएको थियो। वास्तवमा उक्त पुस्तक सङ्कटकालमा आफू जेत परेको र पाण्डुलिपि पुलिसले जफत गेरे पनि जेलबाट छुट्टेर उक्त पाण्डुलिपि पुनः पुलिसबाट फिर्ता लिए प्रकाशन गेरे साहित्यकार र राजनीतिक वाशुदेवलाई न्याय मात्रै गर्नु भएको छैन। यो पुस्तकले समाजलाई महत्वपूर्ण खुराक दिएको कार्यक्रममा सभाभागीहरूको धारणा थियो। उक्त कार्यक्रममा प्रस्तुत पुस्तकको केही पृष्ठात कविता कवि बलराम तिमिल्सिनाले पढेर सुनाउनुभएको थियो। लेखक सहिद वाशुदेवका छोरा रामहरी अधिकारीले आप्ना बुबाले सञ्चिप्त परिचय दिँदै उहाँले घरबाटै विद्रोह गरेको र राजनीति, दर्शनका क्षेत्रमा आफूहरूलाई पनि बुबाले निकै प्रेरणा दिएको बताउनु भयो।

कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म

(वाशुदेव शर्मा अधिकारी लमजुङ जिल्ला निवासी हुनुहयो। उहाँ लमजुङकै एक माविना गणित शिक्षक र सम्बन्धतः माविनो प्रजा हुनुहयो। उहाँलाई माजोवादी कार्यकर्ताको आरोपणा २०५८ पुस १ गते गिरफतार गरेर सैनिक व्यारेकमा लगियो। त्यहाँ उहाँलाई आततावी जल्लादहरूले अपनाउने यातनाका कुनै पनि कसर बाँकी नराखेर ११ दिनसम्म चरम यातना दिइयो। त्यसपछि सुदूर बलाइर जेल बलान गरियो। जेलमा पनि प्रश्नासनले उपचारको व्यवस्था नगरी उहाँलाई त्यहाँ हत्या गरियो। यसरी चरम यातना बाट हत्या गरिनु भएका सहिद वाशुदेव अधिकारीले लेख्युभएको 'कुनचाहीं धर्म कुनचाहीं अधर्म' नामक लामो काव्यको अन्तिम पतिहारू यहाँ आज पनि उतिकै सान्द्रिमिक लायेर प्रकाशित गरिएको। यो कृति कालजयी प्रकाशको छ। - स.)

शान्तिका द्रूत रे हामी, के गन्यो शान्तिले त खै ?
शान्तिका नाममा धानो सारा शोषक यी अझै ?
नहिँली ऋणिको बाटो हुँदै हुन्न यहाँ अब सामन्ती शान्तिले दिन जनता कन क्यै हक !!

हामी मिल चलाएर कपडा बुन्दैर्छैं तर हाम्रो शरीर नाझो छ अरू के भन्न पर्छ र ?
अन्न उब्बाउने सारा किसान भोक्ले लैंदै असु बगाउँदै छिछन के गन्यो शान्तिले र खै ?

विदेशी ऋणले हाम्रो ढाउ कचकक थै सक्यो कमारा तुल्य छै हामी तरमार्न त को छ को ?
हाम्रा छाग्रा उदाङ्गै छन् कस्ते भन्न चरै करै बरा सम्फदा सब यी बात छाति विरिच्छ चर्चर !!

भोक्ले मर्न लागेको मान्दैको सूल्य खै यहाँ ?
कुहिँदो अन्को हेरै सूल्य के छ बजारमा /
मान्दै मरे मरोसू भैगो एक पैसा करै पनि सूल्यमा घट्न सबैदैन भन्न चामलको धनी !!

के यै हो धर्मको मर्म ? के यै हो शान्तिको पथ ?
सबै बाँचौं सबै बाँचौं भन्दै थाने अझै खत ?
ब्याँसा विषतिमा पर्दा देसमा शान्ति चाहियो ?
जनता त्रिसिंदा चाहीं शान्तिले खै त के गन्यो ??

शोस्ने शोषकले नित्य शोस्नु नै धर्म रान्दछ
शोसिने मुकिको लागि लहनु नै धर्म सान्दछ /
यस्को अर्थ यही हुन्छ वर्ग सङ्कर्ष धर्म हो
धनी गरिबका मारु त्रुपासम्म रहन्छ यो !!

शोस्ने शोषकले खोज्छ आफैने धर्म लदाउन
हातियार लिई उद्ध अर्लाई दबाउन /
उत्पीडितहरू इच्छा गर्दछन् मुकिको यता
यस्लै भिर्दछन् अस्त्रै आइपरर बाध्यता !!

बेला यो फोरैंजै जाँदा जाली शोषकले अरू
नयाँ नयाँ फिकी युक्ति लुटदछन् निमुखाहरू /
युग धर्म भनी व्याख्या गद्दैन् स्वः हितथिमा
जे भन्न ती त्यही थोत्रो जामा भिर्दैन यथार्थमा !!

शोस्ने शोषकले निञ्च जस्तो दाउ लडाइँमा
त्यै हेरी मुकिकामीले बल्नु पर्दछ सारामा /
त्यसैले शस्त्रका साथ शस्त्रै भिलाउँछन् गई
बाजाल काटनको लागि व्याख्या गर्दैन् सही सही !!

विकास गर्नको लागि चाहिँच्छ परिवर्तन
थोत्रा संस्कृतिको इयाँग काट्नु पर्छ क्रमैसँग /
यथास्थिति रहेसम्म आउँदैन नयाँ पन
यस्लै युगाले भन्न क्यासुनिस्ट सबै बन !!

भिक्केर हाँसला त्रूले गर्ने काम सबै मिली
हाम्रो यी बेहरा हाँसुन गार्जैन बनेर कोइली /
हाम्रो जन्माको लागि हामी नै खट्नु पर्दछ
अर्काको भरमा खाने सोचाई त्यानु पर्दछ !!

सर्वे भवन्तु सुखिन् तब पो हुन सकदछ
दुःख विद्रितावाट मान्दै जमिक्न सकदछ /
अनि उत्ने छ यै मान्दै यै धर्तिमा उँचा यति
इतिहास नयाँ बन्ना लेखै धरै अरू अति !!

● प्रभात सापकोटा ●

यहाँ लेखकले गोकुल जोशीको आत्मालापको शैलीमा लेख्युभएको गोकुल जोशी सम्बन्धी प्रकाशोनमुख्य कर्तिबाट पहिलो अंश राखीको छ। - स.

यहाँ लेखकले गोकुल जोशीको आत्मालापको शैलीमा लेख्युभएको गोकुल जोशी सम्बन्धी प्रकाशोनमुख्य कर्तिबाट पहिलो अंश राखीको छ। - स.

आलोपालो

अरबौ रूपैया खर्चेर गरिएको कर्मकाण्डी चुनाव

संचार, सिडियाले आस्थाका आधारमा
नमझ यथार्थ बाहिर ल्याई दिनु पर्दछ /
देश र जनताप्रति गैरजिम्मेवार जो
कोही सदस्यलाई प्रत्याआहवान,
शिक्षक, कर्मचारी भए पदबाट बखास्त,
निलम्बन, निस्कासन गर्नु पर्ने हुन्छ र
केहीलाई कुसुर हेरी स्पष्टिकरण मागि
चेतावनि दिनु पर्ने देखिन्छ अनि कालो
सुविमा राखिनु पर्दछ

● डा. चेतनबहादुर परियार ●

निर्वाचन आयोगले अरबौ रूपैया खर्चेर गरिएको कर्मकाण्डी चुनावमा उम्मेदवारहरूले करोडी खर्च गरेर अनि होके हक्कत, तिकडम अपाएर नेताहरूको विजय र कार्यकर्ताहरूको विजय जुलूसले सार्थकता त्यातिवेला मात्र पाउने छ जब छोटो समयमा विकास र समृद्धि ल्याई देशको मुहार फेरिने छ र नागरिकका अन्योलपूर्ण, निरास, मलिन अनुहारहरू हाँसिलो अनि खुसियालीमा बदलिने छन्।

जब महजी, ठारी, कालाबजारी, भ्रष्टाचार, कमिसन जस्ता समस्याहरू सरकारले तुरन्त नियन्त्रणमा लिई जनजीविका सहज बन्दै जानेछ र सुशासनको आभाष हुन थाल्दछ। साथै देशमा विद्यमान स्थानीय, क्षेत्रीय, राष्ट्रिय र वैदेशिक समस्याहरू समाधान हुदै जानेछन्।

पार्टी नेताहरू भिलेमो, सेटिङ, गठबन्धन, गुटबन्धन, कार्यकर्ताहरू विजय जुलूसमा सधैँ रमाउने तर देश भद्रखालो तर्फ जाकिने र साधारण नेपाली नागरिक भने सधैँ हाँने, देश, नदीनाला, उद्योगहरू, महत्वपूर्ण खनिज पदार्थहरू, काठ, हुक्का, पिठौ, बालुवा, माटो, सरकारी जग्गा, राष्ट्रिय निकुञ्ज, बन क्षेत्र वैचिने, अन्न, तरकारी, फलफूल, विलासिताका सामानहरू, नुन देखि सुन सम्म आयात गर्ने तर आप्सो जग्गा जमीन बाँधो राख्ने र कृषियोग्य भूमीमा घर बनाउने, असि लाख उजांशील युवालाई विदेश धपाउने, दैनिक पाँच, छ लास बाक्समा व्याक भएर आउनु पर्ने नियति भोगिरह्ने।

देशका प्रमुख राष्ट्रिय समस्याहरू निम्नानुसार जटूत गरिएको छ :

- १) निशुल्क, गुणस्तरिय शिक्षा, स्वास्थ्य, उचित आवासको व्यवस्था,
- २) नयाँ रोजगारीका अवसरहरू सृजना, कर्मचारीलाई पुने जीत तलव प्रदान र उचित सापाजिक सुरक्षा,
- ३) दैनिक उपभोग्य सामानहरू उत्पादन तथा निर्यातमूर्खि उद्योगहरू स्थापना,
- ४) क्षेत्र, विषयत विज्ञ, विशेषज्ञ, वैज्ञानिकद्वारा देशका समस्याहरूमा गहन अध्ययन, अनुसंधान, निष्कर्ष,
- ५) योजनावधृत तथा व्यवस्थित पूर्वाधार विकास, शहर विकास तथा निर्माण,
- ६) वैदेशिक हस्तक्षेप नियन्त्रण, सिमा सुक्षा, असमान संघीय, संझीताहरू खारेज, भाडाका सिपाही भर्ति केन्द्र बन्द, संतुलित वैदेशिक नीति अवलम्बन,
- ७) आयातमूर्खि तथा परनिर्भर अर्थतन्त्रलाई निर्यातमूर्खि तथा आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र विकास, भ्रष्टाचार नियन्त्रण, व्यापार घाटा, वैदेशिक क्रणभारमा व्यापक कटौति, प्रतिबन्धित आयमा वृद्धि,
- ८) गरिवी नियन्त्रण, सुशासन, सवै प्रकारका बाँकी ५ ऐजमा

असन्तुलित खानापान तथा जीवनशैलीका कारण

मधुमेह, उच्च रक्तचाप, मस्तिष्कघात, विभिन्न प्रकारका क्यान्सर, ढाड दुख्ने, अलजाइमर्स, श्वासप्रश्वास, मानसिक/उदासिनता जस्ता रोग हुन सक्दछन्।

यस्ता रोगबाट बच्न :

- सन्तुलित र स्वस्थ खाना खाने,
- शारीरिक क्रियाकलापमा सक्रिय रहने,
- मदिरा, सूर्ति तथा सूर्तिजन्य वस्तुको उपभोग नगर्ने,
- काम गर्दा सही तरिका र आसनको प्रयोग गर्ने,
- प्रशस्त मात्रामा पानी पिउने,
- तनावको उचित व्यवस्थापन गर्ने।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

साल्ट

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवाहित तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाइलिंगको नियंत्रण बाहिर र रबर कोट र बीचगा स्टिलको जाली गएको ३ तहको होजपाइ

- उच्च गुणस्तररूपी रेजिलेटर

- पुनः प्रयोग गर्ने बराबरीको प्लास्टिक सिल गएको रिसिलेण्डर

- कम्प्यूटर प्रतिविवाद दल्लो प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्ष दुख्नुस

मेट्रो काठमाडौं व्यापारी संस्था-स इण्डस्ट्रिज लिमिटेड
जनजीवन साधन
सम्पर्क कार्यालय काठमाडौं काठमाडौं
पोस्ट बॉक्स नं. ८८२६६५५, साल्टटाउन बाटो अवलम्बन गरिन्दै
ईमेल: metro@stcnepal.com

ग्राहक

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

नेकपा फुटाएर चुनावमा गएका विप्लव-प्रकाण्डका आफ्नै वडामा समेत शर्मनाक पराजय विप्लव-प्रकाण्डले चुनावमा आफ्नै मतसमेत दिन पाएनन्

भोगेका छन्। उक्त वडामा माओवादी केन्द्रका रामगोपाल चौधरी (थारू) ले ७ सय ८२ मत ल्याएर अद्यक्षमा जित हाँसिल गर्दा पुली चिह्न पाएका उक्त समूहका मालबहादुर धर्तीमारले मात्र ५ सय १७ मत प्राप्त गरेका थिए।

शिवराज नगरपालिकामा विप्लव नेतृत्वको नेकपाबाट भेषराज भुसाल नार प्रमुख पदमा उभेद्वार ले २०० मत ल्याएर अद्यक्षमा जित हाँसिल गर्दा पुली चिह्न पाएका उक्त समूहका मालबहादुर धर्तीमारले मात्र ५ सय १७ मत प्राप्त गरेका थिए।

त्यस्तै कालीकोटको सेरापाटा मतदान केन्द्रमा मतदान गर्न परिवारसीहत पुकोका प्रकाण्डले मतदाता नामावलीमा नाउँ नै नभएपछि मत हाल्न पाएनन्। विप्लव पनि त्यसैगरी मत दिन नपाएर फर्किएका थिए।

देजमो अध्यक्ष सी.पी. गजुरेलद्वारा इन्धनको मूल्य घटाउने र महँगी नियन्त्रण गर्ने काम अविलम्ब गर्न सरकारसँग माग

देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल
Desh Bhakta Jana Janatantrik Morcha, Nepal

स्थान: देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल
स्थान: Desh Bhakta Jana Janatantrik Morcha, Nepal
स्थान: Central Executive Committee
स्थान: २०१६

मिति (Date) : २०७९/०२/०५

इन्धनको मूल्य घटाउने र महँगी नियन्त्रण गर्ने काम अविलम्ब गरियोस्।

पटक-पटक नेपाल आयल निगममार्फत देउवा सरकारले गरेको इन्धनको मूल्यवृद्धिका कारण आवश्यकीय वस्तुहरूमा भएको अचाक्ती महँगीले नेपाली जनजीवन अस्तव्यस्त भइरहेको छ। यस्तो समयमा जनतालाई राहत दिनुपर्नेमा यो सरकारले एकपटक पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेलमा प्रतिलिटर दस रुपैयाँ मूल्यवृद्धि गरेको महँगी कैयौं गुणा बढाउने काम गर्दै जनतालाई आहात तुल्याएको छ। यी सबै कारणले देश सङ्कटितर धकेलिई छ। यो दुस्परिणाम आउन नदिनका लागि पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घटाउने र महँगी नियन्त्रण गर्ने काम अविलम्ब गरियोस्। अन्यथा, यसका लागि सरकार नै पूर्णरूपमा जिम्मेवार हुनेछ।

सी.पी. गजुरेल

अध्यक्ष

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवाहित
तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

मेट्रो काठमाडौं व्यापारी संस्था-स इण्डस्ट्रिज लिमिटेड
जनजीवन साधन
सम्पर्क कार्यालय काठमाडौं काठमाडौं
पोस्ट बॉक्स नं. ८८२६६५५, साल्टटाउन बाटो अवलम्बन गरिन्दै
ईमेल: metro@stcnepal.com

ISI रिपोर्ट द्वारा दिएको अनुसार रेजिलेटर
पुनः प्रयोग गर्ने बराबरीको प्लास्टिक सिल गएको रिसिलेण्डर
कम्प्यूटर प्रतिविवाद दल्लो प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्ष दुख्नुस

मेट्रो काठमाडौं व्यापारी संस्था-स इण्डस्ट्रिज लिमिटेड
जनजीवन साधन
सम्पर्क कार्यालय काठमाडौं काठमाडौं
पोस्ट बॉक्स नं. ८८२६६५५, साल्टटाउन बाटो अवलम्बन गरिन्दै
ईमेल: metro@stcnepal.com

प्रकाशक : वर्गदृष्टि मिडिया प्रा.लि., प्रबन्ध निर्देशक : हुकुमबहादुर सिंह, सम्पादक : इन्द्रबहादुर राजत, फोटो : जय दाहाल, कार्यालय : काठमाडौं-१०, बुद्धनगर सम्पर्क नं. : ९८५१०७६६६४, ०१-५२६०११२ ईमेल : bargadisti073@gmail.com, मुद्रण : सुजल अफसेट प्रेस, बागबजार, काठमाडौं।

</div